

ЕКОНОМІСТ

Газета Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
№ 17—18 (1379—1380) e-mail: EKONOMIST_1972@ukr.net Вересень 2012 р.

Слово

З Днем Незалежності України!

З Днем знань та початком нового навчального року!

Шановні першокурсники!

Щиро вітаю вас з початком навчання у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана. Це прекрасна подія, всю значимість якої ви по справжньому оціните, коли з багажем спеціальних знань та навичок, отриманих в провідному економічному університеті, вийдете з стін *Alma mater* в своє професійне життя. Київський національний економічний університет, продовжуючи традиції вітчизняної економічної школи, представляє унікальні можливості залучення до фундаментального вивчення економіки, отримання базових знань та дослідницьких навичок, багато-

гранний розвиток наукової активності, програми академічних обмінів та мобільності, котрі дозволяють молодим науковцям ще з початкових курсів навчання представляти свої роботи на вітчизняних та міжнародних форумах.

Об'єм фундаментальної підготовки, яку ви отримаєте в університеті, відкриває перед кожним випускником широкі можливості в особистісному, професійному, кар'єрному рості та реалізації інтелектуального потенціалу. Об'єм мовної підготовки є достатнім для того, щоб кожний випускник був спроможний спілкуватися зі спеціалістами транснаціональних компаній.

Проте до цього – ще далеко, а поки на вас чекає напружений навчальний процес. Темп запропонованих вам дисциплін настільки високий, що вже з перших занять варто серйозно братися до справ, бо інакше всю працю, яка була присвячена вступу до університету, можна звести нанівець, так і не дійшовши до першої в своєму житті сесії.

Шановні бакалаври та магістри!

Ви успішно подолали труднощі адаптації до вимог освітнього стандарту вищої школи, виконали всі кваліфікаційні роботи та перейшли на наступний рівень навчання. З одного боку, це додає впевненості в своїх силах і новий ступінь свободи. З іншого – накладає особливу відповідальність. Адже кому як не вам відомо, що в КНЕУ створені всі необхідні умови для ефективного навчання та розвитку.

Кожному з вас потрібно буде зробити вибір: бакалаврам визначити пріоритети і вирішити куди йти далі (в професію чи продовжити навчання); магістрам також потрібно буде вибудовувати подальшу освітню траєкторію. В будь-якому випадку – ви невід'ємна частина Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. А це означає, що разом з вузом ви маєте вирішувати ті грандіозні завдання, котрі КНЕУ ставить перед собою як один з кращих університетів держави.

Шановні колеги!

Щиро радий вітати колектив професорів, викладачів, докторантів та аспірантів. КНЕУ історично був, є й буде осередком людей обдарованих, талановитих, людей, які випереджають сам час. Ця обставина поєднує КНЕУ з інновацією.

Сьогодні Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана активно реалізує свою інноваційну освітню програму в декількох особливо перспективних напрямках. Реалізація цього унікального проекту дає можливість створення в КНЕУ науково-освітнього середовища світового рівня. Таким чином, для нашого університету інноваційна програма сучасної підготовки спеціалістів – це не питання престижу, а якісно новий рівень.

Від усієї душі вітаю вас зі святом! Бажаю цілеспрямованості в досягненні поставленої мети, міцного здоров'я, сил та енергії, вірності традиціям, благополуччя та успіхів.

В. о. ректора академік Анатолій Павлинко

● Слово

● Актуально

● Подія

● Знайомство
зблизька

● Пленер

● Світ творчості

● Вітаємо

● Ювілеї

Враження та підсумки вступних “баталій” 2012

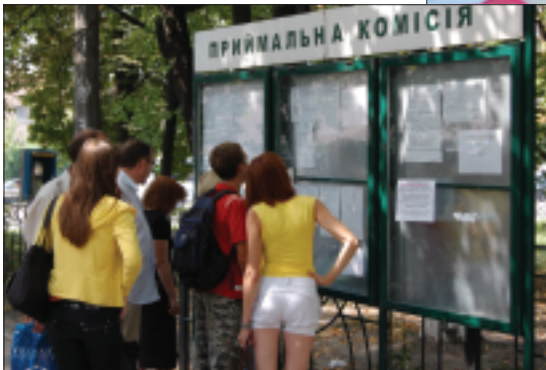
Чи не найважливішим та найвідповідальнішим періодом у житті будь-якого навчального закладу є вступна кампанія. Це період випробування на міцність не лише абітурієнтів та їхніх батьків, а й своєрідний істинний професійності для приймальних комісій того чи іншого навчального закладу. З враженнями від вступної кампанії 2012 з нами поділився відповідальний секретар приймальної комісії КНЕУ Олександр Востряков.

Цьогорічна вступна кампанія — яка вона? Скільки студентів було зараховано на перший курс?

Вступна кампанія 2012 року пройшла успішно, з чітким дотриманням Умов прийому до вищих навчальних закладів України та Правил прийому КНЕУ імені Вадима Гетьмана. На перший курс денної форми навчання зараховано біля 1700 осіб.

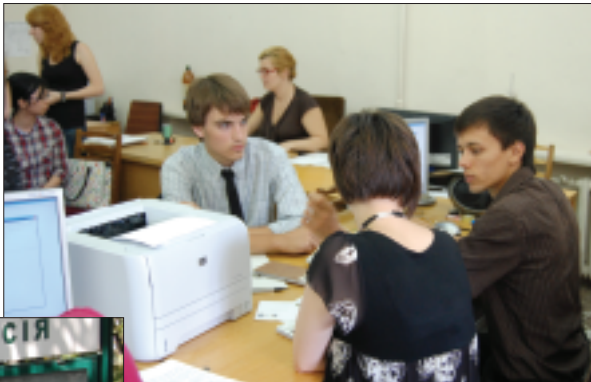
Яким був у середньому по ВНЗ конкурс на одне бюджетне місце? Чи були спеціальності-фаворити?

Середній конкурс на одне місце за державним замовленням склав понад 33 особи на одне місце. Традиційно, найбільш популярними були такі напрями підготовки, як міжнародна економіка, фінанси та кредит, правознавство та економіка підприємства.

Особливості вступної кампанії 2012 року?

Головною особливістю вступної кампанії 2012 року була зростаюча роль сучасних інформаційних систем. Більшого

поширення, порівняно з минулим роком, набула подача електронних заяв вступниками. Крім того, всі заяви вступників реєструвалися в Єдиній державній електронній базі освіти. Слід відмітити, що протягом терміну подачі документів спостерігався нерівномірний розподіл кількості зареєстрованих заяв. Так, за першу половину терміну прийому документів було подано біля 85% всіх заяв.

Абітурієнт-2012, який він?

Аналіз конкурсного бала вступників та вже

зарахованих на перший курс студентів на місця за державним замовленням дає сподівання на більш високий рівень підготовки абітурієнтів. Зауважимо, що в 2012 році частка пільгової категорії вступників залишилась на високому рівні, як і в попередніх роках.

Чи є нарікання щодо цьогорічної кампанії?

Головним недоліком вступної кампанії 2012 року був невиважений підхід абітурієнтів та їхніх батьків до вибору спеціальностей, за якими вони могли отримати освіту. Так, траплялися випадки, коли абітурієнти подавали документи на діаметрально протилежні напрями в різні вузи, що свідчить про те, що вступники на момент подачі документів ще не визначились остаточно зі своїм фаховим спрямуванням.

Які позитивні зміни порівняно з минулим роком?

Вступник 2012 року, як правило, краще обізнаний з правилами вступу і є більш організованим, що до певної міри полегшувало роботу приймальної комісії.

Очікування виправдалися?

За прогнозами, в 2012 році очікувалась більша кількість заяв від вступників, що було пов'язано зі зростанням випуску учнів у школах порівняно з попереднім роком. Ці очікування справдились, що призвело до тридцятивідсоткового зростання кількості зареєстрованих заяв та, відповідно, збільшило навантаження на апарат приймальної комісії.

Ваші побажання першокурсникам.

Перш за все хочеться побажати виправдання їх сподівань від дорослого життя, успіхів у навчанні та швидкої адаптації в студентській спільноті.

Матеріал підготувала Анна Нестеренко, редактор Центру суспільних зв'язків

Подія

EID-2012 — День інноваційної освіти в Центрі магістерської підготовки

У червні в Центрі магістерської підготовки КНЕУ відбувся Education innovation day (EID) «Інновації, конкурентоспроможність, лідерство: досвід ЦМП». В роботі EID брали участь близько 100 викладачів — представників 28 кафедр нашого університету.

В цьому році День інноваційної освіти було відкрито доповіддю директора Центру магістерської підготовки професора А. М. Поручника «Відповідь ЦМП на сучасні виклики вітчизняній бізнес-освіті».

Ключові положення доповіді знайшли своє відображення у виступах представників дирекції ЦМП професора Я. М. Столярчук та доцента Н. П. Москалюк «Контактні заняття — навчальний ефект: наш та зарубіжний досвід», а також у виступі представника кафедри філософії Т. С. Пітьякової: «Сучасна бізнес-освіта через призму етичних цінностей». Розглянуті питання викликали значний інтерес та широко обговорювалися під час засідання круглого столу, що дало можливість викладачам обмінятися своїми думками, знаннями, поділитися досвідом.

Велику зацікавленість викликав майстер-клас «Вебінар — як модернізована форма контактних занять», що був проведений викладачами ЦМП — доцентами кафедри міжнародного менеджменту О. В. Мартинюк та А. П. Петрашко.

Вже стало доброю традицією наприкінці навчального року проводити в Центрі магістерської підготовки День інноваційної освіти. В цьому році це був спільний захід, підготовка якого здійснювалась разом з Інститутом вищої освіти, який досліджує діяльність провідних університетів та бізнес-шкіл світу, вивчає їх здобутки та конкурентні переваги. Його проведення передувало тривалій роботі з вивчення та апробації в навчальному процесі ЦМП сучасних освітніх методик та технологій, котрі, як свідчить світовий досвід, ефективно використовуються в бізнес-освіті. Отже, Центр магістерської підготовки можна назвати своєрідним творчим майданчиком, на якому працюють найкращі викладачі-інноватори та проводяться найсміливіші освітні експерименти, в результаті яких визначаються найефективніші освітні методики і технології, що запроваджуються в навчальний процес.

Відкриваючи EID, директор ЦМП професор Анатолій Михайлович Поручник зазначив, що Education innovation day — це традиційне зібрання викладачів-інноваторів, інтелектуального авангарду нашого університету, яке щорічно відбувається для обговорення новітніх досягнень світової педагогічної науки та узагальнення власного навчально-методичного досвіду. «Ми завжди підтримуємо і стимулюємо новаторство викладачів, яке стосується як змісту, так і форм та методів навчання, — підкреслив директор ЦМП, — але життя не стоїть на місці, воно висуває нові виклики, на які ЦМП знаходить достойні відповіді».

Перший виклик — це конкуренція на ринку освітніх послуг, що постійно загострюється, набуваючи нових форм. В бізнес-освіті останнім часом явно намітилась тенденція до посилення диспропорції між пропозицією освітніх послуг і попиту на них. І хоча ЦМП посідає міцні позиції на ринку вітчизняної бізнес-освіти, але утримати їх — є на сьогодні нашим найголовнішим завданням. Ще одна прикметна риса сучасності — інтернаціоналізація бізнес-освіти, що обумовлена транснаціоналізацією самого бізнесу, фінансової і страхової діяльності, а також універсалізацією

Директор ЦМП професор А. М. Поручник відкриває EID-2012 доповіддю «Відповідь ЦМП на сучасні виклики вітчизняній бізнес-освіті»

принципів управління всіма видами діяльності. Національні освітні системи у глобальному світі стали відкритими, що дозволило потенційним студентам розширити можливості вибору навчального закладу як серед вітчизняних, так і зарубіжних, або тих, що працюють за спільними програмами.

Наша відповідь на цей виклик:

- конкурентний кадровий корпус, що складається як з провідних вітчизняних, так і з запрошених іноземних викладачів, а також із залучених до проведення контактних занять практиків;

- авторські навчальні курси, що розроблені та викладаються в ЦМП провідними фахівцями, серед яких: професор Д. Г. Лук'яненко, професор Є. Г. Панченко, доктор Найел Фостер (BBSI), доцент С. О. Бірюк, доцент Н. В. Ревуцька, професор В. М. Пинзеник та ін.;

- розвинута освітня інфраструктура, що постійно модернізується та оновлюється.

Другий виклик — динамічне зростання мобільності наукової фахової інформації, яка обумовлює необхідність постійної модернізації навчальних планів як за змістом, так і за формою.

Як зазначив директор ЦМП, наша відповідь на цей виклик втілюється в стратегічне завдання — навчити студентів аналітичному мисленню. Оскільки отримана в процесі навчання інформація

швидко застаріває, саме вміння постійно продукувати нові знання набуває величезного значення. Це вимагає одночасно гнучких і багатоваріантних методів викладання навчальних дисциплін. Кожній теоретичній ідеї, концепції, тезі чи моделі має відповідати адекватна форма їх тлумачення та донесення до свідомості студентів. Це стає можливим за допомогою використання в навчальному процесі сучасних методик викладання та освітніх технологій.

Третій виклик — зміна управлінської парадигми глобального бізнесу, сутність якої полягає, з одного боку, в універсалізації методів та інструментарію менеджменту бізнес-діяльності, а з іншого, у посиленні наукової компоненти.

Наша відповідь — перехід до нової концепції викладання економічних наук, що ґрунтується на принципах парадоксальності в теоретичних моделях і суспільно-виробничій практиці. Це стосується відображення у навчальних курсах новітніх досягнень економічних наук, ґрунтується на міждисциплінарних підходах до їх викладання та визначенні істинності знань за допомогою головного критерію — практики. Саме такі принципи викладання сповідує доктор Фостер, одночасно поєднуючи теоретичні засади та практичні результати їх застосування при викладанні блоку з п'яти дисциплін на програмі МБА.

Четвертий виклик пов'язаний з критичним загостренням суперечності між економічними цілями бізнесу в усьому світі та соціальними задачами суспільного розвитку.

Наша відповідь полягає у задоволенні гострої потреби наповнювати усі дисципліни навчального плану новою філософією соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу.

Щодо освітньої діяльності, значна увага має приділятися посиленню етичних норм і цінностей. Етика в системі корпоративного управління розглядається як дуже важливий компонент. Так, наприклад, на Заході на сьогодні при відборі на роботу близько 80% питань стосується саме вміння працювати в команді, толерантності, культури взаємодії з партнерами і клієнтами, схиль-

ності до саморозвитку та самовдосконалення.

Як зазначив наприкінці своєї доповіді професор А. М. Поручник: «Надавати якісну, змістовну, конкурентну освітню послугу — це не тільки наш професійний, але й етичний обов'язок. Викладач ЦМП, дотримуючись високих етичних норм, має поважати гідність студента, проявляти увагу до його освітніх потреб, позитивно оцінювати роботу своїх колег, притримуватися корпоративної культури та сприяти створенню комфортних партнерських відносин для плідної співпраці».

Висвітлені директором ЦМП питання професійної етики в освітній діяльності знайшли своє відображення у виступі представника кафедри філософії нашого університету Тетяни Степанівни Пітьякової «Сучасна освіта через призму етичних цінностей».

Розпочинаючи свою доповідь, Тетяна Степанівна Пітьякова наголосила, що в сучасному світі збільшується вагомість моральної регуляції. Однак, в моральній сфері також фіксуються неоднозначні процеси, які пов'язані з плюралізацією суспільства, з глобальними процесами. На

Доповідь Т. С. Пітьякової «Сучасна бізнес-освіта через призму етичних цінностей»

сьогодні ми маємо дуже багато моральних систем, які знаходяться не в діалозі, а в конфронтації одна з одною. Саме тому ми можемо говорити про певну моральну кризу, пов'язану з домінуванням етики споживання і етики успіху. І деяким занепадом етики праці, етики самовдосконалення.

В такій ситуації, коли моральна регуляція особливо затребувана, але сама суспільна мораль перебуває в кризі, зростає роль професійної етики. Якщо мораль підтримується всередині професійних спільнот, є частиною професіоналізму — це є однією з можливостей підтримання стандартів суспільної моралі. Певною мірою професійна етика виступає своєрідним мостом між професійними нормами і моральністю.

Етичні цінності в сучасній бізнес-освіті реалізуються на двох рівнях:

- Фокусування уваги на етичних цінностях в змісті (контенті) курсів, які викладаються в рамках отримання бізнес-освіти.

- Етичні цінності, які реалізуються у відносинах учасників освітнього процесу (між викладачами, студентами, адміністрацією).

Доповідач зазначила, що спеціальне вивчення етичних засад професії є необхідною частиною професійного навчання в ході підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах. У більшості країн необхідність етичної освіти у вищих навчальних закладах не викликає сьогодні жодного сумніву. Так, у програмах багатьох університетів світу етичний компонент освіти є обов'язковим.

Ведучи мову про етичні засади відносин учасників освітнього процесу, Тетяна Степанівна звернула увагу на те, що моральний аспект тут відіграє основоположну роль, оскільки розходження між заявленими цінностями і реалізованими в процесі освітньої діяльності призводиться до певного фарисейства, цинізму, зневіри у сутності того, про що йдеться під час навчання, формалізації відносин.

Серед основних ризиків, які виникають між учасниками освітнього процесу, можна виділити відносини між викладачами, адміністрацією і викладачами, студентами і викладачами. Саме тому важливого значення набуває формування таких етичних явищ, як професійна честь і професійна гідність.

Адже саме явище професійної честі налаштовує професіоналів на чутливе ставлення до власної поведінки та дій колег. Оскільки професійна честь – це оцінка значимості, зовнішнє суспільне визнання дій і здобутків людини як представника професії, що виявляється в суспільному авторитеті. Як зауважив А. Шопенгауер, об'єктивно – честь є думка інших про нашу цінність, суб'єктивно – наш страх перед цією думкою.

А тому турбота про професійну честь має складатися з турботи про честь вищої освіти, тобто піклування про те, щоб професійна група була авторитетною частиною суспільства; і турботи про власну професійну честь, тобто про те, щоб конкретний викладач був достойною частиною своєї професійної групи. Професійна честь обов'язково потребує від працівника підтримки власної репутації та репутації професії.

Все вищесказане потребує особливої уваги до етики побудови відносин всередині університету. Це пов'язано з місією навчальних закладів, оскільки суттєвою складовою місії сучасної університетської освіти є вироблення етичної чутливості до надання якісних професійних послуг.

Підсумовуючи, Т. С. Піякова визначила основні інструменти підтримки професійної етики, якими можуть виступати професійні асоціації, професійно-етичне навчання, етичні кодекси і бажання всіх учасників освітнього процесу підтримувати високі етичні стандарти.

Розглянуті питання викликали значну зацікавленість учасників заходу та наштовхнули на роздуми з приводу вдосконалення існуючих взаємодій.

Засідання круглого столу розпочалося з обговорення навчального ефекту нової форми занять, що була запроваджена в ЦМП в 2011-2012 навчальному році. Своім досвідом проведення контактних занять поділилися викладачі, які є одночасно представниками дирекції ЦМП: координатор програми МБА професор Ярослава Михайлівна Столярчук та заступник директора, координатор програми «Державна служба» доцент Наталія Петрівна Москалюк. У спільній доповіді «Контактні заняття – навчальний ефект: наш та зарубіжний досвід» Ярослава Михайлівна сконцентрувала увагу на конкурентних перевагах контактних занять та на аналізі світового досвіду їх використання, а Наталія Петрівна поділилася власним досвідом проведення контактних занять з навчальної дисципліни «Макроекономіка».

З першого вересня 2011 року в Центрі магістерської підготовки було запроваджено нову форму занять: контактні заняття. Переходу від традиційної форми проведення занять в режимі «лекції-практичні» до нової форми «контактні заняття» передував тривалий період вивчення та адаптації досвіду зарубіжних бізнес-шкіл.

Як зазначила професор Ярослава Михайлівна Столярчук, вперше контактний формат занять був реалізований в ЦМП на програмі МБА, оскільки вона найбільшою мірою залучена у міжнародне співробітництво. Ще починаючи з 2004 року, ми активно включились в реалізацію українсько-канадського проекту міжнародної технічної допомоги «Потенціал України в області регіонального тренінгу і консалтингу». На базі ЦМП було проведено майстер-клас з методик викладання за участі викладачів університету МакГілл, які поділились своїм досвідом проведення занять в даному режимі. І вже тоді ми познайомились з такими прийомами, як самопрезентація студентів, часткове опитування засвоєного матеріалу на лекції та ін.

Другим етапом впровадження контактної форми занять в нашому Центрі стало його співробітництво за програмою МБА з Міжнародною вищою школою комерції та Комерційним інститутом м. Нансі (Франція). Саме французькі професори започаткували по суті контактне викладання навчальних курсів студентам програми МБА в інтерактивному режимі.

Доповідь професора Я. М. Столярчук «Контактні заняття – навчальний ефект: наш та зарубіжний досвід»

На сьогодні в ЦМП програма МБА реалізується за участі британської міжнародної бізнес-школи м. Борнмута (BBSI). Провідним бізнес-тренером BBSI є доктор Найел Фостер, який викладає кілька курсів (маркетинг, стратегічний, інноваційний, міжнародний менеджмент) і проводить заняття саме в контактній формі.

На сьогодні в ЦМП аудиторні заняття на всіх магістерських програмах відбуваються в форматі контактних. За рік праці в такому форматі ми переконались, що контактні заняття є найбільш ефективною формою проведення занять, що, при створенні належних умов, має суттєві конкурентні переваги перед традиційними формами.

Конкурентні переваги контактних занять:

- поєднання теорії і практики, та забезпечення безперервності опанування дисциплінами навчального плану, коли студенти вже під час лекцій активно включаються в процес самостійного навчання та закріплення на практиці теоретичних знань та практичних навичок;

- контактний формат занять містить міждисциплінарний компонент та забезпечує постійний зворотний зв'язок викладачів зі студентами. Це дозволяє професорсько-викладацькому складу не тільки викладати матеріал з даної теми, але й включати теми суміжних дисциплін, відслідковувати рівень засвоєння студентами знань та виявляти ті теми курсів, які найважче піддаються опануванню. Студенти, у свою чергу, можуть отримувати своєчасні та релевантні відповіді на всі питання, що їх цікавлять;

- контактна форма занять переводить навчання в інтерактивний формат та суттєво розширює діапазон дидактичних методів навчання, оскільки дає можливість викладачам застосовувати у навчальному процесі «кейс-методи», бізнес-тренінги, ситуаційні вправи, реальні проекти, комп'ютерні симуляції, а також інтерактивні методи, зорієнтовані на практику. Це зобов'язує студентів готуватися до лекції, до діалогу та інтерактивного обміну;

- формат контактних занять передбачає попередню самостійну підготовку студентів до них, ознайомлення з матеріалом, вирішення поставлених завдань та активну участь під час їх проведення; необхідність підготовки до такого формату занять сприяє створенню передумов для усвідомлення студентами важливості самостійної роботи та індивідуальної підготовки до занять, тому що, не маючи попередньої підготовки, студенти не спроможні брати активну участь в аудиторній роботі;

- проведення занять в контактній формі дозволяє здійснювати постійний моніторинг ступеня засвоєння студентами навчального матеріалу та поточне оцінювання їх знань, стимулює студентів до відвідування занять, підготовки до них та до активної участі протягом всього заняття;

- контактна форма занять стимулює формування у студентів аналітичних навичок через посилення науково-дослідницької складової та виводить ці заняття на новий рівень формування компетенцій.

Як підтвердив досвід проведення контактних занять в Центрі магістерської підготовки, вони суттєво мобілізували наших студентів їх відвідувати, оскільки бали за результатами поточного контролю отримуються саме на них. Крім того, проведення занять в контактному форматі стимулювало студентів здійснювати самопідготовку до кожного заняття, і наш Центр створив їм для цього всі можливості, забезпечивши доступ до дистанційних курсів практично за усіма дисциплінами навчальних планів магістерських програм, які містять електронний конспект лекцій, та навчальною літературою, яку ми практикуємо видавати на початку кожної сесії.

Підсумовуючи, Ярослава Михайлівна зазначила, що проведення занять в контактній формі із використанням сучасних освітніх методик і технологій дає можливість суттєво підвищити ефективність навчання студентів. Адже, за даними американських вчених, під час лекції студент здатен засвоїти лише до 10% навчального матеріалу, в ході роботи з аудіо- та відеоматеріалами – 20%, під час дискусії – 50%, під час практики – 75%, а за одночасного застосування усіх перерахованих методів – 90%.

Спираючись на власний досвід проведення контактних занять з дисципліни «Макроекономіка» на різних магістерських програмах, доцент Наталія Петрівна Москалюк зазначила, що такий формат занять дозволяє викладачеві застосовувати широкий спектр інноваційних методик та прийомів: проблемна лекція, лекція-дискусія, модерація, групова дискусія за результатами

модерації, систематизація та виділення основних кластерів практичних проблем бізнесу, кластерний аналіз, мозковий штурм, дебрифінг, робота в малих групах, кейс-метод, рольова гра, тренінг.

Крім того, забезпеченість навчальною літературою не потребує деталізації окремих понять та категорій, а натомість передбачає необхідність викладання з використанням дистанційних навчальних технологій, що має для студентів наступні переваги: посилення функції самоконтролю; управління студентами власним часом; можливість поєднання з іншими формами контролю; покращення якості рейтингової оцінки. Однак, в процесі роботи в дистанційному форматі викладачі стикаються з певними труднощами: витрачання додаткового часу викладача на спілкування зі студентами в режимі on-line; нерівномірність надходження інформації в часі; відсутність мотиваційних стимулів викладачів; технічні ризики. Це проблеми, які потребують вирішення.

Модератор засідання круглого столу доцент Н. П. Москалюк

Отже, застосування контактної форми занять потребує створення відповідних передумов:

- формат контактних занять передбачає поділ студентів на групи з кількістю студентів в кожній не більше ніж 25-30 осіб, тому що робота в більших за кількістю студентів аудиторіях зменшує ефект контактної форми, унеможлиблює використання деяких форм проведення аудиторної роботи, ускладнює проведення діалогу, дискусії та адекватного контролю знань студентів;

- проведення аудиторних занять в контактній формі передбачає їх попередню ретельну підготовку викладачем, вимагає від викладача додаткових, порівняно з проведенням занять в традиційній формі, затрат власних зусиль та часу, а також пошуку нових форм і методів роботи в аудиторії. Оскільки не всі викладачі є готовими до такої напруженої роботи, мають достатній досвід, бажання та здатність працювати в даному форматі, необхідно додатково організовувати семінари та майстер-класи, що сприятимуть підготовці викладачів для такого формату роботи;

- методика проведення контактних занять передбачає активне використання сучасних технологій, в т. ч. інформаційних, тому потребує належного матеріально-технічного забезпечення навчального процесу: облаштування всіх аудиторій необхідним обладнанням, налагодження безперебійної роботи системи доступу до бездротового Інтернету, у випадку його необхідності, постійного і своєчасного оновлення апаратного забезпечення комп'ютерних класів, забезпечення студентів роздатковим матеріалом.

За умови створення вищезазначених передумов така форма занять є, безперечно, прогресивною та високоефективною, порівняно із традиційними формами. Отже, перехід до контактної форми занять не є формальною зміною формату занять, а принципово змінює філософію викладання, здійснюючи перехід до формування партнерських стосунків між учасниками освітнього

Майстер-клас «Вебінар – як модернізована форма контактних занять»

го процесу та надає можливість найбільш повно реалізувати концепцію компетентнісного підходу.

Неабиякий інтерес серед учасників EID-2012 викликав майстер-клас доцентів кафедри міжнародного менеджменту Олени Віталіївни Мартинюк та Людмили Петрівни Петрашко, що розпочався з демонстрації вже проведених власних вебінарів для студентів КНЕУ.

Перша серія вебінарів «Як написати та захистити наукову/магістерську роботу» була проведена для магістрів, що виконують дипломну роботу, і складалася з чотирьох вебінарів. Друга серія – «Міжнародна економічна діяльність України», що складалася також з чотирьох взаємопов'язаних між собою вебінарів, була проведена для студентів, що вивчають дану дисципліну. Відповідаючи на численні запитання присутніх, автори проекту визначили конкурентні переваги

вебінару та надали практичні поради колегам стосовно того, як підготувати та провести вебінар.

Отже, вебінар (англ. web + seminar) – це віртуальний семінар, організований за допомогою Інтернет-технологій. Вебінару властива головна ознака семінару – інтерактивність. Вебінар має всі переваги таких форм контактних занять, як лекція, семінар та консультація, крім того він забезпечує:

- істотно нижчі витрати та значну економію часу на його організацію;

- високу доступність для «відвідування» учасниками, оскільки не потребує фізичного перебування студентів в аудиторії, отже надає учасникам можливість брати участь у вебінарі, територіально перебуваючи у будь-якому місці;

- зручність для слухачів, оскільки сприйняття інформації відбувається у звичній обстановці, без сторонніх шумів тощо;

- інтерактивну взаємодію між викладачем і учасниками, а також учасників між собою, що дає можливість обговорити широке коло питань та дає більш репрезентативний зворотний зв'язок з присутньою на вебінарі аудиторією;

- можливість перегляду запису вебінару у випадку необхідності у будь-який зручний час, наприклад, для повторення матеріалу або якщо не було можливості своєчасно взяти участь у ньому.

І головне – для організації вебінару не потрібно просунутих знань Інтернет-технологій, тому це цілком під силу будь-якому викладачеві.

Найлегший спосіб організувати вебінар – скористатися послугами компаній, що спеціалізуються на наданні даних послуг. Проте наш універ-

Учасники EID-2012

ситет в змозі самостійно впровадити платформу для проведення таких онлайн-занять, що можуть стати важливою модернізованою формою контактних занять. Особливо актуально це для слухачів Центру магістерської підготовки, які працюють і у міжсесійний період, можуть фізично знаходитись в географічно віддалених місцях як в межах нашої країни, так і в будь-якій точці земної кулі і тому не завжди мають можливості відвідувати консультації особисто. Саме тому проведення вебінарів у міжсесійний період дає можливість значно підвищити рівень виконання студентами індивідуальних завдань та самостійної підготовки.

Підсумовуючи, автори проекту звернули увагу на високу активність наших студентів, що вже брали он-лайн участь у вебінарах. Майже у кожному з вже проведених вебінарів брали участь понад 90 осіб, що свідчить про зацікавленість аудиторії наших студентів такою формою занять та про її зручність.

Всі доповіді та майстер-класи, що були представлені на EID-2012, викликали значний інтерес учасників. Висвітлені питання знайшли своє відображення в процесі дискусії, що була проведена в режимі круглого столу, та в анкетах зворотного зв'язку.

Отже, традиційно, замість підсумку наведу декілька відгуків учасників EID з анкет зворотного зв'язку:

- «Цікава та актуальна тема зустрічі, захоплює різноманітність розглянутих питань» (О. К. Намясенко, доцент кафедри правового регулювання економіки);

- «Як завжди, отримала задоволення від спілкування з колегами та від творчої атмосфери, що створена ініціаторами заходу! Спасибі!» (О. М. Гребешкова, доцент кафедри стратегії підприємств);

- «Позитивні враження! Представлений досвід дає основні напрямки вдосконалення курсів, адаптації їх під сучасні потреби як освітньої сфери, так в потреби ринку праці» (С. С. Ващав, доцент кафедри статистики);

- «Вражена активною позицією та підтримкою керівництвом ЦМП інноваційних ініціатив» (Н. В. Шевчук, доцент кафедри економіки підприємств);

- «Надзвичайно корисна практика впровадження інновацій в навчальний процес!» (О. О. Герасименко, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці);

- «Дуже змістовний захід, вартий продовження!» (Т. В. Майорова, завідувач кафедри банківських інвестицій).

Матеріал підготувала Ірина Кулага, заступник директора ЦМП, доцент кафедри політичної економії ОЕФ

Дорогами до прекрасного

Газета культурологічного клубу КНЕУ

Прекрасне не потребує доказів

ВОЛЬТЕР

Знайомство зблизка

ЕСКІЗИ ЧАСУ

З тих часів, як захопилася дослідницькими розвідками історії КНЕУ, поступово навчилася занурюватися на необхідну глибину в часі, який для зручності вимірюю десятиліттями. А відбитками в пам'яті моїй утворилися такі собі ескізи прошарків часу. Всього таких часових ескізів, що ілюструють понад сторічний вік нашого університету — одинадцять. Одні з них більш деталізовані й яскраві, сповнені подіями й особистостями, інші — поки що з білими плямами й нечіткими фрагментами. Таких «інших» не так вже й багато, враховуючи, що захоплення моє досить давнє й постійне. А до того й доступних джерел інформації для дослідницької роботи стає все більше.

Цього разу подорож у часі спробую зробити удвох із Іриною Іванівною Тинченко. І це мандрівка вглиб на чотири десятиліття. Саме сорок років тому Ірина закінчила наш університет, який в той час називався Київський інститут народного господарства імені Д. С. Коротченка, а простіше — «нархоз».

Знайомство наше відбулося у квітні 1970, коли я прийшла працювати програмістом до щойно створеної лабораторії обчислювальних машин, а Іра була студенткою 3-го курсу ОМОЕІ — факультету організації машинної обробки економічної інформації, до якого лабораторія належала. Іра щодня навідувалася до нашої лабораторії, бо тут працювала її подруга по спорту Лариса Яківна Чернявська. А ще її безумовно цікавила «Дніпро-21», подарована інституту унікальна розробка інституту Кібернетики АН УРСР, потужна ЕОМ, що об'єднувала в собі можливості обчислювальної й керуючої машини. Доступ студентів до машинного залу був закритий, ще тільки розроблялась стратегія, як саме цю могутню техніку використовувати в навчальному процесі. На практичних заняттях майбутні інженери-економісти опановували перфоратори і табулятори, а на лекціях слухали про ЕОМ «Мінськ», поширені тоді на підприємствах народного господарства. Про те, як на вимогу часу неодмінно має змінитися становище й у економіці, і у підготовці спеціалістів, нам переконливо пояснював декан факультету доцент Віталій Панасович Тронь, який опікував нашу лабораторію. Він натхненно доводив, як перші результати економічної реформи підтвердили, що численні резерви науково-технічного прогресу містяться, перш за все, в управлінні й організації виробництва. Недалеке майбутнє — в автоматизованих системах управління (АСУ), які забезпечать високу організацію і культуру виробництва, сучасні методи керівництва. Проте теоретична розробка АСУ представляє собою комплекс надзвичайно складних проблем, а їх практична реалізація рівнозначна

технічній революції. Таким чином наші випускники і будуть вершити цю революцію... А далі Віталій Панасович закономірно переходив до наших безпосередніх задач підготовки майбутніх інженерів-економістів: розробки машинних програм для практичних і лабораторних занять різних кафедр, організації студентського наукового товариства, що допоможе нам у вивченні потреб кафедр тощо. Нашим натхненником В. Тронь пробував ще десь близько року, а потім його запросили на високу посаду щойно відкритого інституту науково-технічної інформації.

Не менш яскраві розповіді про можливості новітніх обчислювальних машин чули ми від М. Г. Твердохліба, особливо після його повернення з Америки з виставки електронної техніки. Микола Григорович невдовзі створив в інституті лабораторію АСУ, а наша лабораторія ЕОМ реорганізувалася в перший у Радянському Союзі студентський обчислювальний центр. Але не буду деталізувати, аби не загубити думкою у спогадах лише про становлення і подальший розвиток одного з підрозділів університету. Це тема іншої розповіді.

Призначивши І. Тинченко зустріч, я ретельно підготувалася до цього, і не тільки напруженням пам'яті, насамперед переглянула підшивку газети «Радянський економіст», починаючи з першого номера, датованого 21 квітня 1970 року, приуроченого до 100-річчя від дня народження В. Леніна. Першим і незмінним впродовж понад 30-ти років

редактором був Р.М. Вечірко. Існувала й негласна назва видання — «Роман-газета», неважко здогадатись по авторських підписах: Р. Вечірко, Романів, редактор, наш кор., хто готував матеріали до друку. Газета в ті роки виходила щотижня, була (крім спецвипусків) двополосною, форматом А3 і вміщувала інформацію про основні події з життя інституту. Номер коштував одну копійку. Пам'ятаю, на столику біля вахтерки на вході до інституту в день випуску чергового номера викладали чималий стосик, а поряд стояла металева тарілка з міддю, зазвичай по 3 та 5 копійок. Розкуповували тираж швидко, бо брали зазвичай по кілька примірників. Газета була дуже популярною і серед студентів, адже оперативно висвітлювала комсомольські, культурні й спортивні новини. Щодня найці-

І знайшла. У номері від 14 вересня надрукований портрет студентки-відмінниці, активістки. А у випуску від 6 листопада вміщено привітання іменним стипендіатам-кінгвіцям. Міністерство вищої і спеціальної освіти УРСР призначило стипендію імені В. І. Леніна третьокурсникам різних факультетів: Леоніду Шерстюку, Олексію Козубенку, Валерію Пархоменку, Ірині Тинченко та Тетяні Дремовій, а стипендію імені К. Маркса — Анатолію Пересаді. І в подальших номерах за 1970 за 1971 згадується неодноразово Ірина як у рубриці «Називаємо кращих», так і у статтях про спортивні досягнення — І. Тинченко, майстра спорту СРСР з кульової стрільби, неодноразової чемпіонки спортивного товариства «Буревісник». Все знайдене скопіювала для моєї гості, крім того вирішила поставити їй кілька запитань.

— Іро, як ти обирала вищий навчальний заклад і спеціальність при вступі?

— Я закінчила у Черкасах середню школу з золотою медаллю. На той час ще й активно займалася кульовою стрільбою, стабільно виконувала норматив майстра спорту, перемагала на міських і обласних змаганнях. А мама зовсім не підтримувала мого захоплення, тим паче перспективи стати професійною спортсменкою. От

кавіші новини й термінові повідомлення транслювали по інститутській радіомережі, завідував радіорубкою Борис Петров. До речі, в інституті була велика кіно-фото лабораторія, якою керував М. В. Боня. Був і кіноклуб, знімали аматорські документальні кіноролики, активно співпрацювали зі студією імені О. Довженка, влаштовували цікаві зустрічі й перегляди хроніки і художніх фільмів у великій актовій залі (тепер тут розміщується конференц-зал). А поверхом нижче (де тепер читальний зал) був добре оснащений спортивний зал і кафедра фізкультури. На головних сходах між першим і другим поверхами знаходиться ніша, в якій ще не так давно стояв бюст В. Леніна, а тепер висить великий інформаційний монітор прес-центру — у ті роки тут був вхід до спортзалу. Тоді шукували: «У КІНГу, перш ніж дійдеш до кабінету ректора, маєш вклонитися спортивній кафедрі».

Гортаючи сторінки нашої газети, я не тільки сподівалася відтворити в уяві атмосферу тих часів, а й знайти щось надруковане про Іру Тинченко.

разом із тренером батьки й спрямували мене до столичного вузу, де отримаю професію і впродовж навчання зможу займатися улюбленим спортом. Отак і обрався КІНГ і факультет, де навчалися п'ять років, а не чотири, як на інших. До речі, інститут на той час мав неофіційну назву — «фізкультурний інститут з економічним нахилом» і славився

Дорогами до прекрасного

Газета культурологічного клубу КНЕУ

Прекрасне не потребує доказів

ВОЛЬТЕР

на всю Україну спортивними досягненнями. Традиційно перші місця на міських і республіканських студентських спартакіадах займали гандболісти, гребці, команда з водного поло, бадмінтоністи, а також стрільці. То мій новий тренер М. Безруков був щиро радий моєму приходу до команди. Йому подобались і мої спортивні результати, і те, що не треба домовлятися з викладачами про якісь поблажки, бо вчилася я завжди відмінно.

– А що пригадується про одногрупників і саме навчання, яким воно було тоді?

– На нашому потоці спеціальності 1738 було три групи, всього близько 90 студентів. З них киян не більше третини. У моїй третій групі було 28, більше половини – хлопці, вчилася вісім угорців, два африканці. Шість угорців вчилися в другій групі, а в першій іноземців не було. При наборі на нашу спеціальність був шалений конкурс, відібрані були найкращі, обдаровані. Успішність у навчанні теж була дуже високою, угорці майже всі були відмінниками, вони

В. Жученко. Безумовно, Микола Григорович Твердохліб, він очолював нашу випускячу кафедру, де були М. Дубонос, М. Татарчук, Н. Пінчук, Ю. Кривонос. Добре запам'яталася й викладачка з бух. обліку І. Жилкіна. Цей предмет ми вважали «зайвим» для нашої спеціальності, тому особли-

вого інтересу не виявляли. Доволі молода, завжди виважена викладачка одразу відчувала настрій і не сперечаючись, й не агітуючи, щоразу спокійно говорила – «Вітаю! Відкриваємо всі конспекти...» – і ми впродовж цілого семестру старанно записували її чіткі формулювання основ цієї науки. Ми так і називали предмет – «диктанти з бух. обліку». І як же цей конспект для більшості став потім по роботі у нагоді, не раз подумки подякували, що так компактно й зрозуміло викладено.

– А що пам'ятне з позанавчального життя?

– Кожен пригадує своє. Наприклад, Ліді Петровій, нашому комсorghу, яскраво запам'яталося встановлення танку до 25-ої річниці визволення Києва. Багато кому пам'ятні «трудові семестри», всілякі цікаві випадки з колгоспного життя. Для мене поза навчанням було спортивне

життя, я не їздила на картоплю, у мене зазвичай були збори, тренування, змагання. Найцікавішим визнається студентське життя, що відбувалося у гуртожитку по вул. Желябова, і саме на тому поверсі, де мешкали «іногородні» з усіх курсів нашого факультету. До нас на танці приходили з інших поверхів, бо в нас хлопців було найбільше. Навіть кияни частенько навідували, як тепер говорять, «потусуватися».

– А що вважаєш найціннішим надбанням років студентства?

– Якщо стосовно професії, так це те, що з нас дійсно зробили аналітиків. Програма навчання в нас відрізнялася від тої, що була в університеті Т. Шевченка та у КПІ на подібній спеціальності. Ми вчили й математичні, й технічні, а до того ще й економічні дисципліни. Саме цим та майстерністю викладання в нас сформували готовність і здатність свідомого визнання своїх сил і вміння думати у будь-яких ситуаціях. Весь наш випуск був працевлаштований за спеціальністю. Всіх, крім іноземців, залишили в Києві.

А взагалі головним дарунком долі років студентства вважаю нашу дружбу, я пишаюся нею. Спливло вже сорок років, у всіх були радісні і сумні події. Але кожний міг звернутися по допомогу до будь-кого з однокурсників, за порадою або просто поплакатися й виговоритися, і ніхто й ніколи не відмовляв. Така щира безкорислива дружба дивує й вражає мого вже дорослого сина. Ти не один – як це здорово!

– А про колективні зустрічі що скажеш, як часто відбуваються і хто організатор?

– Організатори щоразу інші. Деяких ви чудово знаєте – Ніну Василівну Ситник та Світлану Федорівну Лазареву, вони й тепер працюють викладачами на нашому факультеті, що тепер називається ФІСІТ. Одну зустріч у 2003 році організували в Угорщині, але наших там було небагато. Зустрічі в Києві були 1982, 1997, 2002 та 2007 років. Приходить однокурсників щоразу менше, адже третини вже немає з нами... А коли

«Я вас люблю, чего же более, что я могу еще сказать...»

Я к вам приехал, к вам пришел я, о юных летах вспоминать!

Нет, я не сошел с ума и не превратился в поэта, только эти слова, вылетевшие из моей головы и сердца, выражают мои чувства больше всего. Во-первых, я совершил путешествие в мое прошлое, и – слава Богу – вы все остались неизменными в чувствах и поведении как «башни от старой крепости». То, что мы, мужики, все немножко постарели, теперь совершенно не важно, хотя и обидно. Главное, что дружба сильнее времени, и что она существует между нами независимо от половой принадлежности. Я имею в виду: однокурсниками и однокурсниками. А во-вторых, я наконец-то выполнил свое обещание моей Жуже и показал ей те места, где я провел величайшие пять лет моей молодости. Теперь уже и она понимает, почему я сохранил Киев, Институт и вас всех на одной из блестящих страниц «золотой книги» моей жизни...

Після інтерв'ю ми почали по черзі згадувати, як я вчила Ірину програмувати в числових кодах ЕВМ «Дніпро-21», а невдовзі допомагала писати для диплома програму на КОБОЛІ, а Ірина в свою чергу вчила мене стріляти з «пістолета Марголіна». Вони з Ларисою Яківною не тільки шліфували мої уміння в тирі ДОСААФ, а возили навіть на стрільбище, що на 21 кілометрі Житомирської траси.

Потім я запропонувала продовжити нашу бесіду в приміщенні Музею історії КНЕУ. Відповіла на деякі запитання у ході огляду експонатів. Ірині Іванівні сподобалось представлено в музеї, одразу замовила колективну екскурсію на день чергової зустрічі їхнього випуску, запланованої на вересень цього року. Сподіваюся, зустріч буде цікавою.

Людмила Рінгіс,
голова
правління клубу
«Дорогами до прекрасного»

Два кольори — за ціною свободи

(Закінчення. Початок у № 15-16)

В минулому номері ми розпочали розповідь про події 46-річної давності, яка має безпосереднє відношення до історії нашої *Alma-mater* — встановлення синьо-жовтого прапора в ніч на 1 травня 1966 року над центральним фасадом Київського інституту народного господарства (як тоді іменувався КНЕУ).

Закрита 20 травня 1967 року слідчим УКДБ РМ УРСР по Київській області старшим лейтенантом Чунихиним кримінальна справа № 12 (була об'єднана в одне провадження слідством по Куксі і Москаленку), разом з обвинувальним висновком, була направлена до Київського обласного суду.

А вже через два дні, тобто 22 травня 1967 року, заступник голови суду, суддя Храмов, «принимая во внимание, что обвинительное заключение соответствует материалам дела и что собранных материалов достаточно для придания суду», постановляє «придати суду» Георгія Митрофановича Москаленка та Віктора Івановича Куксу. Розгляд справи було призначено на 29 травня 1967 року.

Цього ж дня цю постанову судді було направлено обвинувачуваним до слідчого ізолятора та до Президіуму колегії адвокатів міста Києва. Колегія призначила захисниками адвокатів Шебурова (для Москаленка) та Карпенка (для Кукси).

29 травня 1967 року о 10 годині ранку в Київському обласному суді, у закритому засіданні було заслухано кримінальну справу по обвинуваченню Москаленка Георгія Митрофановича та Кукси Віктора Івановича. Справу розглядав суддя Храмов в присутності двох народних засідателів.

Під час судового розгляду справи підсудні повторили все те, що розповідали на допитах під час досудового розслідування. Жодних нових обставин для виправдання хлопців не з'явилось, а прокурор та захисники нічого нового від них не почули.

Як на допиті, так і під час суду «злочинці» повторювали: «Флаг мы вывесили для того, чтобы причинить пакость местным органам власти», «Нож взял для того, чтобы вырезать дрекво», «Не считая наши разговоры разговорами националистического характера», «Мысль о вывешивании флага пришла совершенно случайно» і т. д. Вочевидь, це були ті єдині умовки, якими вони прагнули відвернути від себе цілком очевидне звинувачення у «націоналізмі», у випадку чого їм загрожувало максимальне покарання.

Протягом всього судового засідання хлопці наголошували на тому, що вони визнають свою провину і навіть жалкують, що вчасно не сповістили про свій вчинок правоохоронним органам. Проте зрозуміло, що це були «зізнання», зумовлені не лише прагненням пом'якшити свою справу, а отже і вирок, але й наслідок тиску з боку слідчих органів.

Під час судового засідання були досліджені предмети та знаряддя вчинення злочину («фінський» ніж, самопал, ножиці, зразки «петлюрівського» прапора, залишки червоного прапора), зачитані експертні висновки.

Під час судових дебатів державний обвинувач охарактеризував вчинок підсудних, як «особо опасное преступление, имеющее важное политическое значение» та зазначив наступне: «Москаленко и Кукса стали на путь подрыва государственного и общественного строя нашей страны. Преступление совершенно на почве вредных нашему строю националистических настроений...».

Зачитавши свою здебільшого політично-агітаційну обвинувальну промову прокурор звернувся до суду з проханням «избрать наказание подсудимому Москаленку в виде 4-х лет лишения свободы в исправительно-трудовой колонии строгого режима, Куксе — в виде 3-х лет лишения свободы в исправительно-трудовой колонии строгого режима».

Адвокати підсудних, заслухавши прокурора, звернулися до суду з проханням призначити більш м'яке покарання для своїх клієнтів, аніж те, за яке виступав державний обвинувач. А самі Москаленко та Кукса в своїх останніх про-

мовах звернулися до суду із такими словами: «Можно сказать много красивых слов, но ничего не понять. Я глубоко осознал свою вину, прошу строго не наказывать» — сказав Москаленко. Кукса: «За всю свою жизнь, я совершил единственное преступление. Я раскаиваюсь и очень сожалею».

31 травня 1967 р. о 15 годині Георгієві Москаленку та Вікторові Куксі іменем Української РСР було зачитано обвинувальний вирок, згідно якого хлопців було засуджено строком на 3 роки (Москаленка) та 2 роки (Куксу) позбавлення волі.

На початку липня 1967 року судова колегія в кримінальних справах Верховного Суду УРСР розглянула апеляційну скаргу на вирок Київського обласного суду в частині обвинувачення Москаленка, і на основі фактичних даних встановила, що «характер вчинених дій свідчить про наявність у Москаленка умислу на підлив і послаблення радянської влади». Це проявлялося в антирадянській агітації та пропаганді, яку він нібито публічно поширював, а також у незаконному носінні вогнепальної зброї.

Все це буцімто підтверджувалося висновками криміналістичної, балістичної та судово-хімічної експертизи, які ніж типу фінського класифікували як холодну зброю, а самопал — вогнепальну, тобто таку, яка була придатна для стрільби. Але все це було необхідною вигадкою експертів.

Вирок Верховного Суду був невтішним: «Касаційну скаргу засудженого Москаленка залишити без задоволення...». Відносно Кукси вирок не оскаржувався і не опротестовувався.

Не дивлячись ні на які вмовляння та обіцянки засудженого Москаленка, які він виклав у своєму листі до суддів Верховного Суду УРСР, останні залишилися непохитними у цій справі — не повірили, не вибачили і не надали йому можливості «вместе со всем советским народом встречать юбилейный год — 50-летие Советской власти» на волі, як він того благав. Та це і зрозуміло, адже ж їх вчинок сам по собі був не дитячою забавкою, а унікальним для цілком зрусифікованого і підконтрольного владі міста — вивішування на одній із великих споруд українського «націоналістичного» прапора.

А от «трудиться, и честным трудом искупить свою вину» вони їм дозволили... в Мордовських таборах, куди Москаленко і Кукса прибули для відбуксування покарання наприкінці серпня 1967 року. Там вони пробули три і два роки відповідно.

У квітні 1991 року був прийнятий Закон України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», який відновлював права та добре ім'я необґрунтовано та незаконно засуджених, репресованих або позбавлених життя громадян з мотивів політичного, соціального, класового, національного чи релігійного характеру. Відповідно до статті першої цього Закону реабілітації підлягали також і особи, які були засуджені за антирадянську агітацію і пропаганду за статтею 62 Кримінального кодексу УРСР.

Процес реабілітації розпочався із заяви Георгія Митрофановича, на підставі якої заступником Генерального прокурора України В. А. Мельником був поданий протест до Пленуму Верховного Суду України. Був лютий 1994 року.

Заступник Генерального прокурора, виходячи з протестом, зазначав, що «из материа-

лов дела видно, что в действиях Москаленко и Куксы нет состава преступления, предусмотренного ст. 62 УК УССР, поскольку в их действиях не содержалось агитации или пропаганды, проводимой в целях подрыва или ослабления советской власти, либо совершения особо опасных преступлений... Поэтому приговор и определение в этой части подлежат отмене».

А от засудження за незаконне носіння самопалу (вогнепальної зброї — висновок експертизи), на думку суддів Верховного Суду та Генеральної прокуратури України, було визнаним обґрунтованим. В зв'язку з вищевикладеним заступник Генерального прокурора просив Пленум Верховного Суду України «Приговор отменить. Производство по делу прекратить за отсутствием в их действиях состава преступления по п. 2. ст. 62». Ця стаття, як вже зазначалося, передбачала покарання за антирадянську агітацію і пропаганду. А за носіння та незаконне зберігання вогнепальної зброї покарання для Москаленка змінили на 2 роки, а для Кукси — на 1 рік.

Через три місяці Пленум Верховного Суду України, «заслухавши доповіді судді Верховного Суду України В. М. Верешака, прокурора, який підтримав протест, та перевіривши матеріали справи, постановив, що протест підлягає задоволенню».

Це була перша перемога «Першотравневої двійки» (так у народі прозвали справу Кукси та Москаленка). І з цього моменту наші герої вважалися наполовину реабілітованими. За повну реабілітацію та визнання треба було ще боротися. Нічого тут не вдієш, таке життя. За свободу треба боротися. І новий «бій» відбувся в новому тисячолітті.

До наступного етапу реабілітації у 2002 році приєднався колишній політв'язень, голова Демократичної партії України В. О. Кравченко, який і взяв на себе всю тяжкість реабілітаційного процесу.

У травні 2006 Валерій Олексійович від імені та в інтересах Г. М. Москаленка та В. І. Кукси звернувся до Верховного Суду України із клопотанням про перегляд судового рішення в порядку виключного провадження з мотивів порушення та невідповідності знарядь вчинення злочину їхнім технічним характеристикам.

На початку 2007 року до Верховного Суду України з аналогічним клопотанням зверта-

ється заступник Генерального прокурора України В. Кудрявцев. Він просить внести подання на спільне засідання Судової палати у кримінальних справах та Військової судової колегії. У цьому клопотанні він обґрунтовує необхідність скасувати обвинувальний вирок, а справу закрити через те, що «зазначені рішення винесені з істотним порушенням вимог кримінально-процесуального законодавства, які істотно вплинули на правильність судових рішень». Окрім того, висновки експертів, які робилися у 1967 році, мають ряд неточностей, а деякі навіть зроблені з порушенням методичних рекомендацій. Наприклад, в одному із висновків, вже за часів незалежності, зазначається, що «ніж за своїми конструктивними особливостями є предметом господарсько-побутового призначення, а тому холодною зброєю бути не може». А відносно самопала, експерт зазначив, що він «не годився ні для нападу, ні для оборони, а тому не був зброєю».

На основі клопотання, поданого Заступни-

ком Генерального прокурора В. Кудрявцевим, судді Верховного Суду України, перевіривши матеріали справи та ознайомившись з даними, наведеними у клопотанні, постановили, що «клопотання відповідає вимогам Кримінально-процесуального Кодексу України... і має бути винесене на розгляд спільного засідання». Під таким поданням було поставлено 5 підписів суддів Верховного Суду України.

26 січня 2007 року в приміщенні по вул. Пилипа Орлика, 4 відбулося спільне засідання Судової палати у кримінальних справах та Військової судової колегії Верховного Суду України. Під час розгляду справи Суд зазначив, що «суд першої інстанції при розгляді справи не правильно застосував кримінальний закон та істотно порушив вимоги кримінально-процесуального закону, а суд касаційної інстанції на допущенні порушення уваги не звернув. У зв'язку з цим, маючи на увазі, що всі сумніви у доведеності винності особи у вчиненні злочину мають тлумачитися на її користь, вирок Київського обласного суду від 31.05.1967 р. та ухвалу судової колегії у кримінальних справах Верховного Суду УРСР від 4.07.1967 р. в частині засудження Москаленка, за ч.ч. 1 і 2 ст. 222 КК УРСР і Кукси, за ч. 2 ст. 222 КК УРСР, належить скасувати, а справу в цій частині закрити за відсутністю в діянні складу злочину».

В той звичайний січневий день Феміда незалежної України відновила добре ім'я та честь незаконно засуджених у далекому 1967 році студента V курсу вечірньої форми навчання (факультету планування народного господарства) Георгія Митрофановича Москаленка та робітника одного із київських спеціалізованих управлінь Віктора Івановича Куксу. Це була остаточно і безапеляційна перемога «Першотравневої двійки», шлях до якої тривав без перебільшення майже 40 довгих років.

За рік до повної реабілітації, в честь Дня державного Прапора, тодішній Президент України В. А. Ющенко «За громадянську мужність, виявлену при піднятті національного прапора України у місті Києві у 1966 році» нагородив Георгія Митрофановича Москаленка та Віктора Івановича Куксу державними нагородами «За мужність» I ступеня.

Вшановували цей прямо скажемо подвиг цих двох осіб і в стінах нашого університету. Проводилась зустріч з Москаленком та Куксою. На фасаді центрального корпусу КНЕУ (тобто на тій будівлі, де вони далекого 1966 року вивісили національний синьо-жовтий стяг), розміщено меморіальну дошку на увічнення цієї події (унікальної для тогочасного Києва, що зайвий раз доводить збереження демократичних традицій у стінах нашого університету за всіх часів).

А. І. Чуткий, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та теорії господарства, директор Музею історії КНЕУ, Г. Д. Бородай, помічник директора Музею історії КНЕУ

СКІФІ

Газета туристичного клубу "Скіфи" КНЕУ

Серед
несходжених
доріг одна —
моя

Пленер

СКІФСЬКА ВЕСНА В КАРПАТАХ

Українські гори чарують і манять своєю красою. Я теж не встояла перед загадковістю їхніх вершин.

Карпати у травні просто дивовижні. Коли всі міста вже давно прокинулись після зимового сну та забули про сніг, в карпатських горах все інакше. Тут як у відомій з дитинства казці „Дванадцять місяців”, тільки замість пролісків – крокуси. Вони квітнуть яскраво-бузковим кольором, пробиваючись крізь снігові килими, які лежать у тіні могутніх смерек, ялин та буків.

Наша велика і дружня компанія з тринадцяти чоловік висадилась поблизу Яремчі, у Микуличині, і одразу перед нами відкрилася чарівна лісова панорама. Всі з великим натхненням рушили вперед.

Протягом всього походу ліс справляв надзвичайне враження. Він мав для нас багато як приємних несподіванок, так і складних випробувань. Лісові пейзажі вражали своєю чарівністю і здавалося, що у кожному дереві, рослині, камені є щось особливе. Не дарма кажуть, що природа – найвправніший художник і скульптор, але найкращі її шедеври чекали на нас попереду.

Коли піднялись на гору Кострича, перед нами відкрився Чорногірський хребет у всій своїй красі. Від засніжених вершин Туркула, Пожижевської, Брескула, Говерли та Петроса аж серце на мить завмерло. Свіже гірське повітря вмить зняло втому і віднесло геть усі думки про буденність. Тоді в голові майнула думка: „Ось вона, свобода!”

Наступного ранку ми зустрічали схід сонця на горі Кострич. Вранішні промені освітили Чорногірський хребет, і сніг на вершинах поступово змінив колір з білого на ніжно-рожевий. В ту мить могутні та суворі велетні здавалися спокійними та пухнастими.

Після гарного відпочинку наша компанія вирушила через Маришевську полонину підкорювати найвищий гірський масив Карпат. Кількома годинами пізніше ми вже стояли біля підніжжя гори Шпичі і один погляд вгору примушував здригатися і радіти одночасно. Піднявшись на вершину, ми опинилися в казці, яка, здавалося, не закінчиться ніколи.

Варто лише один раз глянути на Шпичі і одразу зрозуміло, звідки така назва: схили

гори мають скелясті виступи висою 20 – 50 м, які справді нагадують шпичі. Гора Туркул вразила своїм озером Несамовите. Кілька найнесамовітших членів нашої команди навіть наважились скупатися там, незважаючи на те що озеро було наполовину покрите кригою. На Пожижевській та Брескулі нас накрили темні хмари, піднявся вітер і почувся грім. В ту мить наш підйом на Говерлу

лева українських гір з одного боку скинула свої сніжні шати і радо нас впустила.

Складний шлях вгору – ніщо у порівнянні з першим кроком на вершину, саме він залишається у пам'яті на все життя. І стоячи на найвищій горі рідної України, без іронії можна сказати, що вище – тільки небо!

Спускатися довелося засніженим боком гори, що виявилось дуже швидко, а головне – весело.

Наступного дня Говерла продовжила нас дивувати. Цього разу ми піднялися до Прутьського водоспаду, який витікає з-під вершини славнозвісної гори. Саме тут бере початок річка Прут.

Карпати відкрили нам ще багато чарівних місць та подарували силу-силенну незабутніх вражень: гора Горишків, на якій ми символічно їли горішки, гора Довга, цілком і повністю виправдала свою назву, заповідник „Горгани”, який подарував нам чудову прогулянку з краєвидами, які милують око.

Окремо хочеться описати вечори. Вечері, приготовані на вогнищі, були дуже смачні, але справа не в каші, яку ми їли, а в дружній атмосфері та людях, які одразу стали чимось єдиним і почали працювати, як швейцарський механізм: точно та злагоджено. На ночівлю ми зазвичай зупинялися там, де була вода і вдосталь дров – все, що необхідно для приготування смачної вечері та теплої карпатської чаю, який здатен зігріти тіло у травневу прохолодну ніч, а наші душі зігрівала весела компанія та пісні під гітару.

Особисто для себе я зрозуміла, що під час походу багато чого переосмислюється і все те, що комусь здалося важливим у повсякденному житті, втрачає свою вагу. Такі поняття, як одяг, гроші, соціальний статус відходять на задній план, тому що в поході всі рівні і немає значення хто ти, великий начальник чи простий службовець, їдиш на власному авто чи на трамваї, на твоїх речах написано „D&G” чи „made in China”. Тут ціниться лише надійне плече друга, взаєморозуміння та добре почуття гумору, а ці речі, погодьтесь, за гроші не купиш.

Мар'яна Авдеєнко,
член клубу „Скіфи”

Світ творчості

За двома зайцями поженешся – жодного не піймаєш

Фоторепортаж з виступу команди „К10” на СтудБУМі-2012. Доповнення до статті, розміщеної в попередньому номері.

Вітаємо

Щиро вітаємо Заступника директора бібліотеки Віру Іванівну Киричук з ювілеєм!

Судите сами, сколько чистых,
Прекрасных, добрых, бескорыстных,
Серьезных, умных, благонаправных
Жизнь отдают библиотеке...
Мария Калужская

Є люди, які зробили і роблять для бібліотеки КНЕУ дуже багато. Такою є Віра Іванівна Киричук, яка працює в бібліотеці майже 40 років і цими днями відзначила славний ювілей.

Кажуть, незамінних людей немає. Не можемо з цим погодитися. Кожен незамінний по-своєму, тим більше коли йдеться про таку незвичайну людину,

як Віра Іванівна — віддана улюбленій справі, інтелігентна, приваблива жінка.

Віра Іванівна — Людина книжкової культури. Девізом її життя цілком може стати рядок поета: «У всьому мені хочеться дійти до самої суті».

Щасливі люди, які знайшли своє призначення. Ці слова про нашого ювіляра Віру Іванівну. Вона любить роботу, якою займається все життя, і віддається їй повністю, завжди заохочує творчість та ініціативу у колег по роботі.

Не менш щасливі й ті, хто на своєму життєвому шляху зустрілися з подібними людьми. Це про нас, її колег.

Працювати з великим жіночим колективом — робота настільки цікава, наскільки й складна. У кожного свій характер і відповідальна ділянка роботи. Для неї колектив — не абстрактне поняття, у ньому вона знає кожну людину з її заслугами і недоліками та нагальними проблемами. Всі проблеми вирішуються позитивно, кожному йде назустріч, тому що розуміє, що на роботу люди йдуть з радістю, як у рідний дім.

Віра Іванівна завжди наставляє: «Головне в бібліотеці не книги, а читач». Особливу увагу вона приділяє обслуговуванню студентів, насамперед першокурсників. «Роль першого враження про бібліотеку дуже важлива, воно значно впливає на подальшу поведінку читача. Необхідно робити все, щоб у студента в душі залишилося відчуття радості, бажання прийти до бібліотеки знову і знов».

Невтомна праця, невичерпна енергія, відданість улюбленій справі, захопленість новим, вимогливість до себе і увага до оточуючих принесли Вірі Іванівні любов, пошану і подяку всього колективу.

Хочеться побажати творчого натхнення, подальшого професійного процвітання, здоров'я та благополуччя!

Хай доля ще багато років щедро дарує Вам, шановна Віро Іванівно, здоров'я, щастя і благополуччя!

Колектив бібліотеки

Ювілеї**Ювіляри червня**

Балюк Ірина Анатоліївна, старший викладач кафедри правового регулювання економіки;

Бегун Ірина Олександрівна, завідувач кабінету ГЦІС;

Василишен Галина Опанасівна, гардеробниця Центру магістерської підготовки;

Власенко Тетяна Степанівна, завідувач сектора бібліотеки;

Воробйова Людмила Василівна, доцент кафедри історії та теорії господарства;

Деркаченко Ніна Григорівна, прибиральниця службових приміщень господарського відділу корпусу №5;

Євсєєва Валентина Олексіївна, старший лаборант кафедри інформаційного менеджменту;

Зайцев Юрій Кузьмич, професор кафедри політичної економії ОЕФ;

Коноваленко Наталія Пилипівна, прибиральниця службових приміщень гуртожитку №5 студмістечка;

Кравцова Ніна Петрівна, інспектор з контролю за забезпеченням навчального процесу юридичного факультету;

Ювіляри липня

Буряк Микола Іванович, охоронник служби охорони;

Вострова Людмила Федорівна, провідний економіст фінансово-економічного відділу;

Гавриш Михайло Михайлович, завідувач кафедри німецької мови;

Зименко Людмила Василівна, двірник гуртожитку №6 студмістечка;

Катаєв Павло Васильович, старший викладач кафедри фізичного виховання;

Ключко Надія Іванівна, охоронник служби охорони;

Мазур Іван Григорович, охоронник служби охорони;

Одноралов Микола Євгенович, старший викладач кафедри фізичного виховання;

Крисько Григорій Петрович, охоронник служби охорони;

Крутін Тетяна Анатоліївна, завідувач лабораторії Навчально-методичного відділу;

Лавриненко Володимир Михайлович, доцент кафедри історії та теорії господарства;

Матвійчук Марина Валентинівна, бібліограф 1-ої категорії бібліотеки;

Нужненко Тетяна Сергіївна, адміністратор гуртожитку для приїжджих;

Павлова Лариса Аксентіївна, прибиральниця службових приміщень господарського відділу корпусу №3;

Спасіченко Віктор Степанович, слюсар з ремонту устаткування теплових мереж 5 р. котельні;

Троханчук Валентина Іванівна, інспектор з контролю за забезпеченням навчального процесу кафедри статистики;

Хорєв Ігор Олександрович, доцент кафедри педагогіки та психології;

Янчук Галина Сергіївна, гардеробниця господарського відділу корпусу №3.

Поручник Анатолій Михайлович, директор Центру магістерської підготовки;

Свінцицький Володимир Миколайович, професор-консультант кафедри філософії;

Слюсаренко Ольга Єфремівна, охоронник служби охорони;

Степченков Валерій Іванович, робітник високої кваліфікації господарського відділу корпусу №5;

Толмашева Людмила Миколаївна, старший викладач кафедри фізичного виховання;

Харченко Людмила Прохорівна, старший викладач кафедри іноземних мов ФЕФ;

Чередніченко Наталія Улянівна, навчальний майстер кафедри фізичного виховання.